

SAMRÅDSREDOGÖRELSE

DETALJPLAN FÖR DEL AV UBBARP 8:16

”RÖNNÅSENS INDUSTRIOMRÅDE ETAPP 2”

Ulricehamns kommun, Västra Götaland

Diarienummer: 2018/786
Upprättad: 2023-01-25

ULRICEHAMNS
KOMMUN

Innehåll

Genomförande.....	3
Ändringar.....	3
Plankartan har kompletterats;.....	3
Planbeskrivningen har kompletterats;	3
Inkomna yttranden med förvaltningens kommentarer	4
Statliga verk och myndigheter	4
1. Länsstyrelsen.....	4
2. SGI.....	11
3. Lantmäteriet.....	11
4. Trafikverket	12
5. Polismyndigheten.....	13
Kommunala bolag, styrelser m.fl.	13
6. Ulricehamns Energi	13
Övriga.....	13
7. Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (SÄRF)	13
8. Skanova AB	16
9. Postnord Sverige AB.....	16
10. Västtrafik.....	17
11. Privatperson 1 (2 personer).....	17

Genomförande

Detaljplan för del av Ubbarp 8:16 ”Rönnåsens industriområde etapp 2”, har varit utskickad på samråd under perioden den 14 juni – 7 juli 2021.

Handlingar har funnits tillgängliga i stadshuset entré, på Miljö- och samhällsbyggnad på Höjdgatan 3 och på Ulricehamns kommuns hemsida. Handlingarna och underrättelse har sänts till berörda sakägare, kommunala och statliga myndigheter och organ.

Ändringar

Sedan samråd har granskningsförslaget av detaljplanen i huvudsak reviderats inom följande punkter:

Plankartan har kompletterats;

- Större områden för hantering av dagvatten.
- Bestämmelser gällande utförande på grund av farligt gods.
- Att marken ska luta minst 0,5 procent på grund av skyfallshantering.
- Delar av natur- och vägområde har tagits bort.
- Ett större e-område har lagts till.

Planbeskrivningen har kompletterats;

- En ny översiktsplan har inträtt sedan samråd.
- Kompletterande naturvärdesinventering efter nuvarande förutsättningar.
- Kompletterande dagvattenhantering med dagvattendammar.
- En ny naturvärdesinventering har utförts efter nuvarande förutsättningar.
- Hushållning med mark- och vattenområden gällande jordbruksmark.
- Hur detaljplanen förhåller sig till miljö kvalitetsmålen.
- En kompletterande arkeologisk förundersökning.

Utöver nämnda punkter har även andra mindre justeringar skett i både plankartan och planbeskrivningen efter granskningsskedet.

Inkomna yttranden med förvaltningens kommentarer

Nedan redovisas de yttranden som inkommit. Några av frågorna och synpunkterna har i denna sammanställning sammanfattats eller förtydligats.

Statliga verk och myndigheter

1. Länsstyrelsen

Synpunkter på sådant som kan aktualisera prövning. Länsstyrelsen bedömer med hänsyn till ingripandegrunderna i 11 kap 10 § PBL och nu kända förhållanden att frågor som berör miljö kvalitetsnormer, riksintresse samt människors hälsa och säkerhet måste lösas på ett tillfredsställande sätt i enlighet med vad som anges nedan för att ett antagande inte skall prövas av länsstyrelsen.

Prövningsgrunder enligt PBL 11 kap. 10 §

Farligt gods: Riskåtgärder behöver beskrivas tydligare och säkerställas

Enligt planbeskrivningen ska byggnader inom 150 meter från riksväg 40 utformas så att utrymning är möjlig bort från riksväg 40 och att friskluftsintag ska placeras på taket så långt från riksvägen som möjligt. Det ska också finnas möjlighet till nödstopp av ventilationssystemet. Dessa åtgärder behöver säkerställas på plankartan med planbestämmelser. Bestämmelsen kring friskluftsintag behöver justeras, Länsstyrelsen anser inte att "så långt som möjligt" är tillräckligt tydligt.

Av planbeskrivningen framgår att det finns ett räcke längs vägen som hindrar fordon att åka av vägen. Det behöver också framgå hur topografin ser ut på platsen. Om vätska kan hamna närmare planerad bebyggelse än väggkant (t.ex. i ett dike) så behöver skyddsavståndet justeras.

Utformningen av plankartan utgår från de minimiavstånd som finns i den översiktliga riskanalysen. 30 meter är kort och Länsstyrelsen vill poängtera att avstånd som skyddsåtgärd ger det bästa skyddet och är att föredra. Korta avstånd leder till sämre robusthet.

I planbeskrivningen anger kommunen att detaljplanen reglerar att endast verksamheter som innefattas under industri får uppföras inom 40 meter från vägområdet. Detta stämmer inte med plankartan som också omfattar markanvändningen "verksamheter".

Kommentar: Kompletteras. Utförandebestämmelser har lagts till på plankartan på grund av riskhantering gällande farligt gods. Skyddsavståndet är mätt från dikesbotten som är den lägsta punkten. Dit vätskor förväntas rinna vid en eventuell olycka.

Minsta skyddsavstånd är 30 meter för volymhandel, industri och verksamheter med hänsyn till den trafikmängd som råder på riksväg 40. Planbeskrivningen har förtydligats vilka verksamheter som får vara inom zon B gällande skyddsavståndet.

- **Hur skyfallsåtgärder säkerställs behöver beskrivas**

I planbeskrivningen står att det är nödvändigt att med hjälp av höjdsättning leda vattnet mot mindre känsliga delar. Instängda områden ska undvikas och marken bör ha minst 0,5% lutning i hela planområdet. Länsstyrelsen anser att det tydligare behöver framgå av planbeskrivningen hur vattnet är tänkt att rinna inom planområdet vid ett skyfall och åt vilket håll marken ska luta. Dessa principer finns beskrivna i dagvattenutredningen. Det står också i dagvattenutredningen att det behöver säkerställas att vatten kan brädda söderut innan det stiger upp till tomternas nivå. Det behöver framgå av planbeskrivningen om detta är säkerställt i plankartan.

I dagvattenutredningen bör det även framgå om det krävs åtgärder för att dagvatten och skyfall inte ska påverka väg 40 påverka negativt.

Kommentar: Kompletteras. I genomförandebeskrivningen har det förtydligats hur skyfall ska avledas inom området enligt dagvattenutredningen. Även en planbestämmelse gällande markens lutning har lagts till. Förutom på de två tomterna nordväst om GATA på grund av att kvartersmarken kan styckas av till mindre fastigheter därav bestämmelsen vad gäller fastighetsindelning.

- **Dagvattenhantering som förhindrar påverkan på MKN ska säkerställas**

Dagvattenutredningens förslag om ett dämme i Hillaredsån, och därmed möjlighet för ån att översvämmas och bilda en damm vid höga flöden, skulle inte bara påverka åns struktur och funktion på platsen men också nedströms. Det finns stor risk att dämnet orsakar uttorkning nedströms, samt utgör ett definitivt vandringshinder.

Hillaredsån är klassad med miljö kvalitetsnormer och har idag en försämrad status med anledning av mänsklig påverkan genom bl.a vandringshinder. Att anlägga ytterligare vandringshinder, dämna upp och påverka den naturliga fluktuationen i ån riskerar att försämma de fastställda miljö kvalitetsnormerna.

Dagvattenutredningen föreslår en fisktrappa för att undvika risken för försämring av MKN. Länsstyrelsen noterar därutöver att det i dagvattenutredningen framgår att för de fall de föreslagna åtgärderna i Hillaredsån inte är genomförbara rekommenderas den beskrivna separata dammlösningen. Länsstyrelsen bedömer nu i samrådsskede att planområdet behöver revideras så att utrymme och kapacitet för separata dammar från Hillaredsån kan anläggas. Nuvarande utformning riskerar att påverka MKN gällande både fysiska och kemiska kvalitetsfaktorer.

I dagvattenutredningen framgår det även att ytterligare rening av fosfor behövs för att inte påverka MKN.

Resultatet visar att exploateringen av planområdet, även med reningsåtgärder, medför en mätbar ökning av halten totalfosfor i kontrollpunkten i Pineboån. Om inte ytterligare rening utförs kommer exploateringen att försämma möjligheten att uppnå god status i Hillaredsån/Pineboån. Därför rekommenderas att ytterligare rening av utgående dagvatten utförs innan det tillförs Hillaredsån. Ett

rimligt mål är att reducera fosforhalten till cirka 50 µg/l. En lämplig lösning kan vara anläggande av våta dammar för rening.

I planhandlingarna framgår det inte tillräckligt tydligt hur dagvattenutredningens slutsatser och rekommendationer har beaktats för att säkerställa tillräcklig dimension och rening. Länsstyrelsen kan därmed inte utesluta risk för påverkan på närliggande infrastruktur, recipient och dess MKN. Boverket har tagit fram en vägledning för dagvattenhantering vid detaljplaneläggning, som ni gärna får ta del av i det fortsatta arbetet: Dagvatten vid detaljplaneläggning - PBL kunskapsbanken - Boverket

Kommunen har i planbeskrivningen uppgett att *Anmälan för projekterad dagvattenhantering har gjorts och ett positivt beslut har lämnats av länsstyrelsen*. Länsstyrelsen efterfrågar förtydligande med vad som avses. Länsstyrelsen känner inte till några beslut gällande vatten i området.

I planbeskrivningen och dagvattenutredningen lyfts vikten av att förhindra att skadliga ämnen från släckvatten når Hillaredsån och i förlängningen sjön Åsunden, samt att det därför bör finnas avstängningsmöjligheter vid samtliga diken och ledningar som mynnar i Hillaredsån. Dock anges i dagvattenutredningen att utformningen av detta behöver studeras i senare skede. Denna studie bör göras inför den aktuella planens granskningsskede och slutsatserna bör redovisas i planhandlingarna.

Kommentar: Kompletteras. Plankartan har reviderats.

Dagvattenhanteringsområdet har i söder breddats för att för dagvattendamma ska få plats. Denna lösning kommer fysiskt inte påverka miljö kvalitetsnormerna för Hillaredsån.

Schablonhalterna av föroreningar, samt reningseffekten av de föreslagna åtgärderna, är hämtade ur StormTacs databas för föroreningsberäkningar i dagvatten. StormTacs databas innehåller samlade resultat från forskning kring olika typer av markanvändning och dagvattenanläggningar. Den ger en ungefärlig bild av ämneshalterna i avrinningen men är inget exakt beräkningsverktyg.

Baserat på nya planförutsättningar och föreslagen dagvattenhantering har beräkningarna gällande föroreningshalter från Swecos dagvattenutredning uppdaterats. De nya värdena förutsätter att avrinningen, via diken, leds till fördröjningsdammarna med permanent vattenspiegel innan det når Hillaredsån

Genom föreslagna åtgärder väntas föroreningshalterna i utgående dagvatten minska till nivåer som med god marginal klarar jämförbara mål- och riktvärden som används i Göteborg (Göteborgs Stad, 2021) och Stockholm (Stockholms län, 2009). Halten av fosfor beräknas till mindre än hälften av nämnda städers riktvärden och hamnar i närheten av, dock strax över, de ca 50 µg/l som föreslogs som riktvärde av Sweco i dagvattenutredningen för den aktuella detaljplanen. För att ytterligare sätta de utgående ämneskoncentrationerna i kontext har den genomsnittliga halten av näringsämnen i avrinning från skogs- och ängsmark,

uppmätts och dokumenterats i StormTac som 140 µg/l för fosfor, respektive 1400 µg/l för kväve.

Då fosfor i dagvattnet till stor del är partikelbundet bör de föreslagna anläggningarna sträva efter att få ner hastigheten på dagvattnet. Genom att utforma dammarna med ett djupare parti där kan partiklarna sedimentera, följt av ett grundare vegetationsområde som stabiliserar sedimentet (Johannesson & Kynkääniemi, 2012).

Resultatet som presenteras i utredningen baserar på ett antagande om att dikena har en reningsgrad på 30% för fosfor, medan dammarnas reningsgrad antas till 55% för samma ämne. Sannolikt är detta en konservativ bedömning. Svenskt Vatten refererar till boken *Introduction to Pond Treatment Technology* som menar att avskiljningen av totalfosfor i dammar snarare ligger i spannet 60-75% (Marsalek, Urbonas, & Lawrence, 2005). Baserat på siffrorna i denna publikation skulle fosforhalten i utgående dagvatten kunna minska till ca 40 µg/l. Med hänsyn till viss variation och osäkerhet i tillgänglig data, bör korrekt utformade dagvattenanläggningar därför kunna leda till att föroreningsbelastningen på Hillaredsån inte ökar.

Genomförandebeskrivningen har kompletterats med att hantering i första hand ska hanteras inom den egna fastigheten. Men om det når ut i dagvattensystemet ska förses med exempelvis stoppbrunn, ventiler eller andra avstängningsanordningar för att inte skadliga ämnen ska nå Hillaredsån, se sida 20-22.

- **Riksintresse: Påverkan på/av framtida stambana behöver beskrivs**
Eftersom ett antagande av detaljplanen medger åtgärder i utredningsområdet för ny stambana bör kommunen informera sig om planeringsläget för den framtida järnvägen. Se länk: <https://www.trafikverket.se/resa-och-trafik/jarnvag/nya-stambanor/>.

Kommentar: Kompletteras. Detaljplanen kommer inte påverka den nya järnvägen negativt. Läs planbeskrivning s. 42.

Råd enligt PBL och MB

- **Det bör framgå hur planens syfte uppnås**
Kommunen har uppgett att syftet med planen är att säkerställa en hållbar dagvattenhantering. Detta är inte säkerställt i planens utförande.
Kommentar: Beaktas. Syftet med detaljplanen har reviderats.
- **Naturvärden bör beskrivas utifrån nuvarande förhållanden**
Plan och bygglagen (2010:900) anger i 2 kap att planläggning enligt denna lag ska ske med hänsyn till bland annat naturvärden genom en långsiktigt god hushållning med mark, vatten, energi och råvaror samt goda miljöförhållanden i övrigt.

Länsstyrelsen noterar att de höga naturvärden som beskrivs i den bilagda naturvärdesinventeringen inte är relevanta i samrådet. Detta mot bakgrund av att hela planområdet har avverkats redan innan samråd inletts.

Kommentar: Kompletteras. En kompletterande naturvärdesinventering har utförts, läs mer i den kompletterade utredningen "Rönnåsen NVI komplettering Ulricehamns kommun 2022" (2022-02-21)

- **Trafiksäkerhet och trafikalk påverkan bör beaktas**

I samband med detta ärende har Länsstyrelsen remitterat Trafikverket. Se Trafikverkets yttrande, daterat 2021-06-16, för att ta del av synpunkterna i sin helhet.

Trafiksäkerhet

Det är viktigt att gestaltning av byggnader intill väg 40 sker på ett sätt som inte är distraherande för förarna. Reklam och skyltning mot väg 40 ska i största möjliga mån undvikas då det äventyrar trafiksäkerheten, och telefonnummer och webbadresser ska undvikas.

Trafikal påverkan

Det framgår att det pågår en förprojektering för en förbifart, som då den är fullt utbyggd kommer koppla ihop två statliga vägar, väg 40 och 157, och därmed ge en trafikalk påverkan. Detta behöver fortsatt utredas i dialog med Trafikverket.

Kommentar: Noteras. En utbyggnad är i dagsläget inte aktuellt. Detaljplanen säkerställer att det finns en anslutning. Vid en eventuell framtida utbyggnad kommer dialog ske.

- **Objekt högre än 20 meter kräver lokaliseringsbedömning (flyghinderanalys)**

En lokaliseringsbedömning (flyghinderanalys) ska göras vid etablering av byggnader eller byggnadsverk som överstiger 20 meter. Inom en 55 km radie från instrumentflygplatser finns en risk för att flygtrafikens navigationshjälpmedel och landningsprocedurer störs vid etableringar av ledningsmaster och högspänningsledningar.

Kommentar: Kompletteras. En flyghinderanalys har genomförts och handlingarna har lagts till i planbeskrivningen. Detaljplanen bedöms inte utgöra något hinder för de berörda flygplatserna.

- **Koppling till miljömålen bör redovisas**

Länsstyrelsen anser att den fysiska planeringen utgör ett viktigt verktyg för att uppnå miljömålen. PBL (2010:900) är direkt knuten till miljöbalken, enligt 2 kap 2 §. Miljömålen ska enligt miljöbalkspropositionen (1997/98:45) vara vägledande vid

tillämpningen av miljöbalken.

En översiktlig redovisning av miljömål på olika nivåer och planinnehållets förhållande till detta saknas, vilket gör det svårt att bedöma föreslagna åtgärder från miljösynpunkt.

Kommentar: Kompletteras. En kompletterande översiktlig redovisning av miljö kvalitetsmålen har lagts till i Konsekvensbeskrivningen under rubriken miljö på sidan 39.

Synpunkter enligt annan lagstiftning

- **Kända fornlämningar behöver förundersökas**

I en detaljplan ska kommunen pröva markens lämplighet för bebyggelse bland annat med hänsyn till kulturvärdena på platsen. Då förekomsten av fornlämningar kan påverka planens genomförbarhet finns det därför ofta skäl att klara ut fornlämningsförekomsten i ett inledande skede av planprocessen.

Byggnadslämningen efter backstugan (L2019:7127) och tillhörande yta med fossil åkermark (L2020:5188) är fornlämning enligt Riksantikvarieämbetets lämningstyp lista och dessa behöver förundersökas innan planen lämnas in för granskning då de i nuvarande förslag riskerar att påverkas av exploateringen. Om fornlämningen inte ska tas bort innan planen antas så behöver planens utformning och byggrätter samt markytans höjdläge och utformning anpassas till fornlämningen för att ge ett indirekt skydd i detaljplanen. Länsstyrelsen rekommenderar att kommunen i så fall i planhandlingarna även redovisar var fornlämningar finns, förslagsvis på en illustrationskarta intill plankartan.

På plankartan finns en administrativ bestämmelse om att:

”Tillstånd för ingrepp i fornlämningsområde kommer villkoras med arkeologisk undersökning.”

I nionde kapitlet PBL anges hur lov prövas och detta kan inte förändras med planbestämmelser. Undantaget är de särskilda fall som listas i 4 kap 14§ PBL, men villkor om arkeologisk undersökning finns inte med i den listan. På Boverkets kunskapsbank anges dessutom att planbestämmelser inte kan innehålla krav på att utredningar ska genomföras efter att planen vunnit laga kraft. Den ovan nämnda bestämmelsen bedöms därmed inte ha något lagstöd. Boverket har tagit fram en vägledning om fornlämningar i planering och byggande, som ni gärna får ta del av i det fortsatta arbetet: Fornlämningar i planering och byggande - PBL kunskapsbanken – Boverket.

Kommentar: Kompletteras. En kompletterande fältundersökning har genomförts. Efter avslutad förundersökning anser man att fornlämningarna är undersökta och borttagna.

- **Jordbruksmarkens brukningsvärde behöver beskrivas enligt 3 kap. 4§ MB**

Enligt kartunderlaget finns jordbruksmark i anslutning till Uvbacka. Ulricehamns kommun har tidigare skrivit att de utgår från Jordbruksverkets blockdatabas och därmed inte hittat någon jordbruksmark på den aktuella fastigheten, varför detta inte omnämns i planen alls.

Jordbruksmark kan vara både åker, bete och ängsmark. Det är korrekt att det berörda markområdet inte finns upptagen i blockdatabasen hos Jordbruksverket. Det innebär enbart att EU-stöd inte söks för marken, men det kan ändå vara jordbruksmark. Det är markens faktiska värden som avgör om det är en jordbruksmark. Om det är brukningsvärd jordbruksmark bedöms med hänsyn till dess läge, beskaffenhet och övriga förutsättningar för jordbruksproduktion, enligt proposition 1985/86:3 sid 158, som ligger till grund för lagstiftningen 3 kap 4 § miljöbalken.

Vid detaljplaneringen behöver jordbruksmarken utredas enligt 3 kap. 4 § miljöbalken, om det inte finns någon sådan utredning sedan tidigare.

1. Utredningen behöver visa:
Om jordbruksmarken bedöms brukningsvärd?
2. Är den nya markanvändningen väsentliga samhällsintressen? (Behöver visas om svaret på fråga 1 är Ja.)
3. Redovisa vilka andra områden som studerats och motiv till att de i planen aktuella områdena är de enda som uppfyller kriterierna för den nya markanvändningen. (Behöver visas om svaret på fråga 1 och 2 är Ja.)

I detta fall behöver det i planhandlingarna framgå hur kommunen kommit fram till svaret på punkt 1, om att marken inte längre är brukningsvärd. Detta behöver motiveras i planbeskrivningen eller med hänvisning till tidigare gjord utredning.

Kommentar: Kompletteras. Planbeskrivningen har kompletterats på s.41 att kommunen har gjort bedömningen att jordbruksmarken inte är brukningsvärd på grund av att inget rationellt jordbruk kan bedrivas på platsen. Enligt punkt 1.

- **Beakta att anläggning av vattenverksamheter är anmälningspliktig**
Att anlägga trummor, dammar eller liknande anläggningar är vattenverksamheter och omfattas av 11 kap miljöbalken. Planerade åtgärder gällande eventuella trummor för vägöverfart och dagvattendammar kan vara anmälningspliktiga och då behöver kommunen anmäla vattenverksamheterna innan arbeten påbörjas. Denna information bör framgå av planbeskrivningen. Kommunen är välkommen att kontakta Länsstyrelsens vattenavdelning för mer information eller samråd.

Kommentar: Genomförandebeskrivningen har kompletterats. En anmälan kommer att skickas in innan detaljplanen antas.

- **Påverkan på markavvattningsföretag behöver beskrivas och hantera**
Kommunen behöver beskriva hur planerad detaljplan kommer påverka befintligt markavvattningsföretag. Planområdet omfattar mittendelen av markavvattningsföretagets utsträckning och detaljplanens hantering av både dagvatten och diken kan påverka hela markavvattningsföretaget.

I dagvattenutredningen står det beskrivet att kommunen påbörjat processen för att upplösa markavvattningsföretaget. I planbeskrivningen står det omnämnt som omprövning av markavvattningsföretaget. Är det upplösning eller omprövning om planeras? Hanteringen av markavvattningsföretaget behöver bli färdigt innan planen kan genomföras. Det behöver också framgå om markavvattningsföretaget ska upplösas eller omprövas i sin helhet eller om enbart vissa delar omfattas.

Kommentar: Kompletteras. I samband med att detaljplanen tas fram kommer markavvattningsföretaget att omprövas. Avsikten med omprövningen är att undanta detaljplanelagda områden från markavvattningsföretaget. Dagvattenhanteringen kommer istället att hanteras genom det kommunala dagvattensystemet. Omprövningsprocessen har påbörjats och kommer att skickas under våren 2023 till mark- och miljödomstolen.

Behovsbedömning

- Kommunen bedömer att förslaget inte innebär betydande påverkan på miljön. Länsstyrelsen delar kommunens åsikt, således behöver inte en miljökonsekvensbeskrivning tas fram.

Kommentar: Noteras.

2. SGI

SGI har inga synpunkter på planförslaget.

3. Lantmäteriet

- **Handläggning enligt vilken lagstiftning?**
Det finns inte angivet i planhandlingarna vilken version av plan- och bygglagen (med hänvisning till SFS-nummer) som används vid handläggningen av detaljplanen.
Kommentar: Noteras. Står på förstasidan likaså under samrådet.

4. Trafikverket

- **Trafikalstring**

Trafikverket anser att planförslaget är acceptabelt utifrån den trafik som bedöms alstras, då anslutande cirkulation och trafikplats bedöms klara tillkommande trafikmängder från planen.

Kommentar: Noteras.

- **Trafiksäkerhet**

Det är viktigt att gestaltning av byggnader intill väg 40 sker på ett sätt som inte är distraherande för förarna. Reklam och skyltning mot väg 40 ska i största möjliga mån undvikas då det äventyrar trafiksäkerheten. Det är viktigt att ett budskap går att uppfatta på väldigt kort tid, max 1 sekund. Telefonnummer och webbadresser ska undvikas.

Kommentar: Kompletteras. Två utformningsbestämmelser f3 och f4 har tillkommit för att reglera gestaltningen på byggnaderna för att öka trafiksäkerheten.

I planbeskrivningen på sidan 12 har utformningsbestämmelsen f2 förtydligats vad som en skylt får innehålla och vad den inte får innehålla.

- **Dagvatten**

Utifrån tillhörande dagvattenutredning (Sweco, 2020-04-27) bedöms väg 40 inte påverkas negativt. Trafikverket förutsätter att man i kommande arbete med mer utförliga utredningar även där ser till att dagvatten och skyfall hanteras så att väg 40 inte påverkas negativt.

Kommentar: Beaktas. Text har lagts till på s.20, "Skyfallsavledning" i genomförandebeskrivningen om att även fördjupande utredningar ska säkerställa att dagvatten och skyfall ska hanteras på ett sätt som inte påverkar riksvägen negativt.

- **Risk**

Hänsyn till farligt gods ska beaktas för exploatering enligt rekommendationer Länsstyrelsen anger. Trafikverket hänvisar till Länsstyrelsens bedömning.

Kommentar: Noteras. Se svar till Länsstyrelsen.

- **Lokaliseringsbedömning**

En lokaliseringsbedömning (flyghinderanalys) ska göras vid etablering av byggnader eller byggnadsverk som överstiger 20 meter. Inom en 55 km radie från

instrumentflygplatser finns en risk för att flygtrafikens navigationshjälpmedel och landningsprocedurer störs vid etableringar av ledningsmaster och högspänningsledningar.

Kommentar: Kompletteras. En flyghinderanalys har genomförts och handlingarna har lagts till i planbeskrivningen. Detaljplanen bedöms inte utgöra något hinder för de berörda flygplatserna.

- **Förbifart**

Trafikverket har noterat framtagna förprojektering för en förbifart. En fullt utbyggd förbifart kommer koppla ihop två statliga vägar, väg 40 och 157, och därmed ge en trafikalk påverkan. Detta behöver fortsatt utredas i dialog med Trafikverket.

Kommentar: Noteras. Vid en eventuell framtida utbyggnad kommer en dialog hållas mellan Ulricehamns kommun och Trafikverket. Detaljplanen säkerställer enbart en korridor till Hössnamotet.

- **Framtida stambana**

Eftersom ett antagande av detaljplanen medger åtgärder i utredningsområdet för ny stambana bör kommunen informera sig om planeringsläget för den framtida järnvägen. Trafikverket rekommenderar därför att hålla er uppdaterade om läget för planeringen av järnvägen. Se länk: <https://www.trafikverket.se/resa-och-trafik/jarnvag/nya-stambanor/>.

Kommentar: Noteras. Ulricehamns kommun håller sig uppdaterad.

5. Polismyndigheten

- Polismyndigheten har inget att erinra på detaljplanen.

Kommunala bolag, styrelser m.fl.

6. Ulricehamns Energi

- Har inte inkommit med några yttranden.

Övriga

7. Södra Älvsborgs Räddningstjänstförbund (SÄRF)

- **Riskhantering**

Räddningstjänsten anser att texten i planbeskrivningen som berör hantering av risker kopplat till farligt godstransporter på riksväg 40 i stora drag är bra. Dock saknas planbestämmelser som säkerställer att åtgärder vidtas. Vidare finns en text på sidan 14 som är felaktig: ”Detaljplanen reglerar att endast verksamheter som innefattas under industri (mindre känslig verksamhet) får uppföras inom 40 meter

från vägområdet”. Räddningstjänsten kan inte se att detta är reglerat och anser inte heller att det behöver regleras. Det bör även nämnas i planbeskrivningen att Ulricehamns översiktliga riskanalys likställer ”handel med skrymmande varor” med ”industri”. Eftersom det är just denna typ av handel som åsyftas i planen, är således riskerna tillräckligt utredda för handel i detta fall. Med nuvarande formulering framstår det som att handel bör ha ett längre skyddsavstånd.

Räddningstjänsten anser att detaljplanen behöver korrigeras enligt följande:

- a. De två områdena för ZJ norr om GATA (med högsta nockhöjd +308 resp. +310) bör förses med följande planbestämmelser:
 - i. Utrymning ska vara möjlig i riktning bort från riksväg 40.
 - ii. Friskluftsintag ska placeras på minst 8 meters höjd. Möjlighet till nödavsängning av ventilationssystem ska finnas.
- b. Ovan nämnda text på sidan 14 bör tas bort.
- c. Planbeskrivningen bör tydligare redovisa att den översiktliga riskanalysen möjliggör handel med skrymmande varor, vilket har klassats som mindre känslig verksamhet.

Kommentar: Kompletteras.

- a. Bestämmelserna har lagts till på plankartan.
- b. Texten har tagits bort.
- c. Volymhandel har lagts till i texten om vad som klassas som mindre känslig verksamhet, se sidan 33.

• **Brandposter**

Nyetablering av ett industriområde medför behov av nya brandposter i området. Avstånd mellan brandposter bör inte överskrida 150 meter och tillgängligt flöde bör enligt Svenskt Vattens VAV P114 uppgå till 2400 l/min.

- Räddningstjänsten anser att det bör framgå tydligare i planbeskrivningen att ovanstående kommer att tillgodoses.

Vidare vill räddningstjänsten informera om att byggnader i den storlek som planen medger kan omfattas av krav på sprinkleranläggning. Räddningstjänsten anser att kommunens VA-aktör bör överväga huruvida det ska vara möjligt att använda kommunalt VA som vattenkälla till sprinkleranläggningar.

Kommentar: Kompletteras. Planbeskrivningen och genomförandebeskrivningen har kompletterats med ett rekommenderat avstånd på 150 meter mellan varje brandpost, på sida 20.

Ulricehamns energi AB kan inte tillgodose gällande tillgängligt flöde. Det flöde som kan uppnås är 1000 l/min med hjälp av en extra pump som kan aktiveras

manuellt av UEAB i händelse av brand på Hester eller Rönnåsen. Tryck vid nolluttag är ca 4,6 bar.

Det är möjligt att använda kommunalt VA som vattenkälla till sprinkleranläggning. Däremot får det inte vara direkt kopplat till Va-nätet.

- **Släckvattenhantering**

I planbeskrivningen framgår det på flera ställen att det är viktigt att släckvatten inte når Hillaredsåån. Räddningstjänsten tolkar planbeskrivningen som att släckvatten ska hanteras inom respektive fastighet. Om så är fallet anser räddningstjänsten att detta måste regleras på plankartan, för att kunna kräva åtgärder i byggskedet. Exempel på formulering kan vara: *"Varje fastighet ska utformas så att det är möjligt att förhindra att släckvatten når dagvattensystemet eller infiltreras i marken"*. Räddningstjänsten förespråkar lösningar som innebär att fastigheter vallas in med kantsten och att utgående ledning mot dagvattensystemet kan stängas av. Om diken, dammar eller liknande ska användas för släckvattenhantering kan de inte vara genomsläppliga och behöver således ha tätt bottenskikt. Det kan vara lämpligt att förtydliga i planbeskrivningen att släckvattenplan kan behöva tas fram i samband med bygglov.

- Släckvattenhantering har identifierats som en viktig åtgärd och bör därför regleras i plankartan genom lämplig bestämmelse.
- Eftersom släckvattenhantering kan stå i direkt konflikt mot dagvatten- och skyfallshantering, bör eventuellt mer konkreta lösningar tas fram redan i planskedet. Detta för att säkerställa att intressekonflikt inte uppstår.
- Rubrik på sidan 15 bör korrigeras från "släckhantering" till "släckvattenhantering".

Kommentar: Noteras. Släckvattenhanteringen ska i första hand ske inom den egna fastigheten. Förslag på hur släckvatten ska hanteras står på sida 21, under rubriken *"Brandskydd och utrymning"*. Plankartan under upplysningar och planbeskrivningen har förtydligats med förljande *"varje fastighet ska utformas så att släckvatten kan hanteras inom den egna fastigheten"*. För att visa detta kan en släckvattenplan behövas tas fram.

- Förslag har redovisats i planbeskrivningen och under upplysningar i planbeskrivningen.
- Flertalet lösningar har kompletterats i genomförandebeskrivningen för att minimera riskerna att släckvatten ska nå recipienten.
- Rubriksättningen i planbeskrivningen har ändrats sedan samrådsförslaget.

- **Skyfall, översvämning**

Räddningstjänsten har svårt att tolka utifrån planbeskrivningen huruvida planområdet kan komma att hantera ett 100-årsregn. Skyfall- och

dagvattenproblematik lyfts på flera ställen i planbeskrivningen och räddningstjänsten kan inte utläsa att planen säkerställer att det inte uppstår översvämningar på grund av skyfall.

Räddningstjänsten har endast granskat dagvattenutredningen översiktligt. Om utredningen visar tydliga behov av specifika åtgärder i planområdet, behöver det beskrivas tydligare i planbeskrivningen.

- Det bör finnas en tydlig och sammanhållen strategi för att hantera översvämning vid skyfall. Denna strategi bör vara avstämd mot behovet av släckvattenhantering.

Kommentar: Kompletteras. Dagvatten ska avledas från varje fastighet genom anvisad förbindelsepunkt om inte annat överenskommes. För att kunna hindra kontaminerat släckvatten från att nå Hillaredsåån bör därför alla servisledningar för dagvatten i området utrustas med avstängningsmöjlighet innan de ansluter till det allmänna ledningsnätet.

Släckvatten ska i första hand hanteras inom fastigheten. Hårdgjorda ytor på varje fastighet bör därför vallas in, antingen med hjälp av en anlagd kantkonstruktion eller genom ett motveck i hårdgjord yta, så att släckvattnet tillfälligt kan magasineras. För att inte släckvattenhanteringen ska stå i konflikt med möjliga avrinningsvägar vid skyfall, bör krönet på den invallande funktionen vara lägre än färdig golvhöjd och andra kritiska nivåer på respektive fastighet.

- **Körbarhet runt byggnader**

Räddningstjänsten ser positivt på att möjlighet att köra runt byggnader har säkerställts i planen.

Kommentar: Noteras.

8. Skanova AB

- Skanova har inget att erinra mot detaljplanen. Skanovas teleanläggningar/rättigheter berörs inte/påverkas inte av rubricerat planförslag.

Kommentar: Noteras

9. Postnord Sverige AB

- PostNord har i uppdrag att tillhandahålla den samhällsomfattande posttjänsten vilket bland annat innebär att det är Postnord som ska godkänna placeringen och standarden på postmottagningsfunktionen. I denna roll representerar Postnord samtliga postoperatörer som är verksamma i det aktuella området.

Post ska kunna delas ut miljövänligt, kostnadseffektivt, trafiksäkert och med

hänsyn till arbetsmiljön för chaufförer och brevbärare. För att det ska kunna genomföras i praktiken behöver utdelningen standardiseras.

Vid nybyggnation av villor/radhus och verksamhetsområden placeras postlådan i en lådsamling vid infarten till området. I flerfamiljshus ska man ta emot sin post i en fastighetsbox på entréplan.

Kontakta PostNord i god tid på utdelningsförbättringar@postnord.com för dialog gällande godkännande av postmottagning i samband med nybyggnation och förändring av befintlig detaljplan.

En placering som inte är godkända leder till att posten inte börjar delas ut till adressen.

Kommentar: Noteras.

10. Västtrafik

- Västtrafik ser positivt på föreslagen plan. Närmsta hållplats Östra Rönnåsen är väl försörjt av kollektivtrafik, med resmöjligheter hela dagen. Hit går det att resa direkt från centrala delarna av Ulricehamn och från Borås. Från andra platser krävs ett byte. Avståndet från Östra Rönnåsen är rimligt, beroende på vart inom planområdet man ska. Det är viktigt att gångvägen till och från hållplats är tillgänglig och enkel, eftersom den är en del av resenärens hela resa och påverkar den totala restiden.

Västtrafik ser positivt på att kommunen möjliggör trafikering med buss på lokalgata samt vändplats, men en förlängning av linjen driver kostnader och måste utredas. Verksamhetsområden liknande detta kan vara svåra att försörja med kollektivtrafik då resandeunderlaget ofta inte blir tillräckligt högt med mindre personalintensiva verksamheter som logistik m.m. Det kan därför vara viktigt att säkra att de mest personalintensiva verksamheterna ligger nära kollektivtrafik alternativt gång- och cykelväg för att ge de anställda bästa möjlighet att resa hållbart. Viktigt att tänka på är god tillgång till parkeringsplatser minskar incitamentet att resa kollektivt för de som kan välja att resa med bil.

Vi ser fram emot fortsatt dialog om hållbart resande till området!

Kommentar: Noteras.

11. Privatperson 1 (2 personer)

- Privatperson 1 anser som helhet att det är ett bra planförslag.

Kommentar: Noteras.

- Privatperson 1 uppskattar ambitionen att dämpa avrinningen från diken och hårdgjorda ytor ner mot Hillaredsåån. I nuläget har privatperson 1 problem med igenslamning av såväl ån som mindre tillflöden genom deras fastighet. Problemen har ökat efter motorvägsbygget och nedhuggningen av all skog. Förutom att Hillaredsåån rinner genom privatperson 1:s mark finns det fem bäckar/diken som avvattnar industriområdet ner genom privatperson 1 mark.

Kommentar: Noteras. Detaljplanens genomförande kommer att säkerställa att allt dagvatten inom planområdet kommer att samlas upp i diken och dagvattendammar som kommer att ledas ut i Hillaredsåån.

- Privatperson 1 förmedlar i sitt yttrande att det är viktigt under byggtiden att se till att ytvatten inte ökar i ovan nämnda vattendrag eller på annat sätt trycker in i privatperson 1:s skog.

Kommentar: Noteras. Dagvattenhanteringen säkerställer att vattnet kommer släppas ut i samma takt som tidigare. Dock mer kontrollerat i former i form av diken och dammar koncentrerat till Hillaredsåån.

- Privatperson 1 vill påpeka att det skrivs om sumpskogar i plansbeskrivningen och hur skyddsvärda dessa är. Privatperson vill därmed påpeka att det nu inte finns någon skog kvar alls eftersom denna avverkats för ett par år sedan.

Kommentar: Kompletteras. Planbeskrivningen har nu uppdaterats till gällande förutsättningar.

- Privatperson 1 påpekar att en stor del av Rönnåsen etapp 2 ligger på vattensjuk mark som tidigare ägare försökt dika ut och utnyttja som jordbruksmark eller som mera produktiv skogsmark. Privatperson 1 påpekar vidare att den större andelen av sumpmark ligger utanför det föreslagna industriområdet. Framförallt den mark som ligger nordväst närmast R40, samt området söderut runt kraftledningen.

Kommentar: Noteras.

- Privatperson ställer sig emot att vägen avslutas vid deras fastighetsgräns. Vilket skulle innebära om (när) man fortsätter utbyggnaden av denna väg kommer den att dras över deras fastighet. Privatperson 1 påpekar att kommunen eller Trafikverket därmed kommer tvingas att tvinga till sig marken från deras fastighet. Dragningen skulle även innebära att en unik kulle med ett stort rävgryt skulle grävas bort.

Privatperson 1 föreslår därför att vägen flyttas cirka 100 meter västerut, vilket skulle innebära att den nya vägdragningen går mellan kullen med grytet och det grävda dike som troligen tillkom under 60-talet (?) som går genom området ned till

gränsen mellan Hillared och Slätthult. Privatperson 1 påpekar att man med denna dragning sparar en unik biotop och utan att det orsakas någon större skada på sumpmarker. Privatperson vill även påpeka att om man fortsatt vill bygga vägen kan man göra detta i ytterligare 400 meter in på den marks som kommunens redan har köpt.

Kommentar: Vägen söder om den nya industrigatan tas bort till granskning. Vägens framtida sträckning söder ut får utredas när det blir aktuellt att planlägga och bygga vägen. Att vägen och naturmarken tas bort innebär större valfrihet för vägens fortsatta sträckning. Detta innebär att vägen exempelvis kan flyttas västerut.

Andreas Ekman
Planchef
Planenheten
Miljö och samhällsbyggnad

Rasmus Karlsson
Planarkitekt
Planenheten
Miljö och samhällsbyggnad